T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/623
KARAR NO : 2025/765
KARAR TR : 22/12/2025

ÖZET: Davacının satın aldığı araca motor şasi numarası değiştirilmiş araç (change) olması nedeniyle el konulmasında, trafik tescil denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu olduğu ileri sürülerek, maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle, açılan davanın, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi gözetilerek ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. Y.
Vekili : Av. S. N.
Davalı : İçişleri Bakanlığı
Vekili : Av. Y. E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 30/07/2021 tarihinde Bakırköy 30. Noterliğince düzenlenen 013331 yevmiye numaralı satış sözleşmesi ile E. Y. adına kayıtlı plakalı aracı satın aldığını, aracın 13/01/2022 tarihinde Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığının 2022/9075 soruşturma sayılı dosyası kapsamında kolluk kuvvetleri tarafından zapt altına alındığını ve otoparka çekildiğini, İstanbul Bölge Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğünün 01/02/2022 tarih ve ...305 sayılı raporunda davaya konu aracın tescil plakaları üzerinde bulunan mühür izlerinin sahte olduğunun tespit edildiğinin belirtildiğini, müvekkilin bu olaylar nedeniyle maddi ve manevi zarara uğradığını, İçişleri Bakanlığına söz konusu zararların tümünün karşılanması için yapılan 13/05/2024 tarihli başvuruya idare tarafından 30 günlük süre içerisinde cevap verilmediğini beyan ederek, şimdilik 102.000 TL maddi ve 50.000 TL manevi olmak üzere toplam 152.000 TL tazminatın faizi ile birlikte tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Ankara 14. İdare Mahkemesi 06/08/2024 tarih ve E.2024/1323, K.2024/1347 sayılı kararı ile, mahkemelerinin yetkisizliğine, dosyanın İstanbul İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

3. **İstanbul 7. İdare Mahkemesi 22/11/2024 tarih E.2024/1981, K.2024/2025 sayılı kararı** ile, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi uyarınca davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından, 13.01.2022 tarihinde noter sözleşmesiyle alınan plaka sayısıyla tescil edilen aracın, motor, şase numarasının değiştirilmek suretiyle aracın kimliğinin değiştirildiğinin anlaşılması üzerine, davalı idarenin tescil aşamasında araç bilgilerinin araştırılması ve doğruluğunu kontrol etme*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden VPQvjrH - 75E6kyA - y2EbA2Z - V5XKTE= ile erişebilirsin

hususunda üzerine düşen denetim görevini yerine getirmediğinden bahisle idarenin kusurlu olarak işlettiği trafik tescil ve kayıt hizmetine güvenilerek aracın satın alınması sonucunda uğranıldığı ileri sürülen şimdilik 102.000,00-TL maddi tazminat, 50.000,00-TL manevi tazminat olmak olmak üzere toplam 152.000,00-TL zararın fazlaya ilişkin hakların saklı kalması kaydıyla ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesi Anayasa'ya aykırı bulunmamıştır. Anayasa Mahkemesinin bu kararı esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, başta Uyuşmazlık Mahkemesi olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesinin 07.10.2024 tarih ve E:2024/429, K:2024/358 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü gereğince davanın görev yönünden reddine, aşağıda dökümü yapılan 1.328,00 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, dava açılırken peşin alınan 2.595,78 TL karar harcından maktu karar harcının tahsili sonucu kalan 2.168,18 TL harcın istemi halinde ilgili vergi dairesince, artan posta ücreti avansının kararın kesinleşmesinden sonra Mahkememizce davacıya iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içinde İstanbul Bölge İdare Mahkemesi nezdinde istinaf yolu açık olmak üzere, 22/11/2024 tarihinde karar verildi."

4. Davacı vekili, bu kez şimdilik 500 TL maddi ve 35.000 TL manevi olmak üzere toplam 35.500 TL tazminatın faizi ile birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

5. **Ankara 40. Asliye Hukuk Mahkemesi 03/06/2025 tarih ve E.2025/18, K.2025/332 sayılı kararı** ile, HMK'nun 114/1-b ve 115/2 maddeleri gereğince yargı yolu nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...2918 sayılı KTK'nın 11/01/2011 tarih ve 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile değişik "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110. maddesinin 1. fıkrası "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır" hükmünü içermektedir.

Özellikle madde metninde geçen "bu Kanun'dan doğan sorumluluk davaları" ibaresinin farklı yorumlanmasının yargı yoluna ilişkin ihtilafı doğurduğu görülmektedir.

... 2918 sayılı KTK'da sorumluluğa ilişkin düzenlemelerin hangi hallerde, kime/kimlere

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden VPQvjrH - 75E6kyA - y2EbA2Z - V5XKTE= ile erişebilirsin

yönelik olduğunun belirlenmesi gerekmektedir.

2918 sayılı KTK'da hukuki sorumluluğa ilişkin düzenlemeler "Hukuki Sorumluluk ve Sigorta" başlıklı 8. kısımda 85 ve devamı maddelerinde yer almaktadır. 85. maddenin 1. fıkrası "Bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar" şeklindedir.

Bunun yanında yine Kanunun "Devlete ve Kamu Kuruluşlarına Ait Araçlar" başlıklı 106. maddesi "Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine ve belediyelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve kamu kuruluşlarına ait motorlu araçların sebep oldukları zararlardan dolayı, bu Kanunun işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümleri uygulanır. Bu kuruluşlar, 85'inci maddenin birinci fıkrasına göre olan sorumluluklarının karşılanmasını sağlamak üzere 101'inci maddedeki şartları haiz milli sigorta şirketlerine mali sorumluluk sigortası yaptırmakla yükümlüdürler" hükmünü içermektedir.

Görüldüğü gibi KTK'da sorumluluğa yönelik düzenlemeler 85 ve devamı maddelerinde yer almakta olup, sorumlu olarak motorlu araç işleteni (gerçek ya da farazi işleten olabilir) ve araç işleticisinin bağlı olduğu teşebbüs sahibi belirlenmiştir. Buna göre bir motorlu aracın işletilmesi bir kimsenin ölümüne veya yaralanmasına yahut bir şeyin zarara uğramasına sebep olursa motorlu aracın bir teşebbüsün unvanı veya işletme adı altında veya bu teşebbüs tarafından kesilen biletle işletilmesi halinde, "motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüsün sahibi, doğan zarardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olacaklardır". Özellikle 106. maddede belirtildiği üzere kamu kuruluşlarına ait araçların neden olduğu zararlara ilişkin sorumluluk da 85 ve devamı maddeleri gereğince işletenin hukuki sorumluluğuna ilişkin hükümlere tabi kılınmıştır.

Anlaşılmaktadır ki, yapılan değişiklik ile 2918 sayılı Kanun'dan doğan sorumluluk davalarının, işleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların neden olduğu zararlara ilişkin olanları da dâhil olmak üzere işleteni, sahibi, sürücüsü kim olursa olsun, zarar görenin kimliğine bakılmaksızın, ister tek taraflı isterse iki taraflı olsun veya yol kusurundan kaynaklansın, karayolu üzerinde gerçekleşmesi şartıyla adli yargı yerinde görüleceği öngörülmüştür.

KTK'nun 110. maddesindeki 6099 sayılı Kanunun 14. maddesi ile yapılan değişikliğin genel gerekçesinde "Karayolları Trafik Kanunu, kamuya ait araçların karayolu üzerindeki seyrini (m.85, 86, 90, 106, 109 ve diğ.) kendi kapsamına almış ve bu nevi araçların sebebiyet verdikleri zararların tazmini davaları -doğru olarak- adli yargıda görülmüştür…"; madde gerekçesinde ise "..Komisyon; Kanun'un kamu araçlarının karayolundaki seyrini ve bu sırada oluşan haksız fiilleri özel hukuka bağlı kılmış olması karşısında (m.106), bu tür fiillerden kaynaklanan davaların adli yargıda görülmesini, bu kabulün kaçınılmaz sonucu olarak görmektedir… Sonuç olarak, kamuya ait olan araçların sebebiyet verdiği trafik kazaları ile hemzemin geçitlerde meydana gelen tren-trafik kazaları Karayolları Trafik Kanununa bağlı kılınmış, bu uyuşmazlıklarda görevin adli yargıda olduğu yönünde düzenleme yoluna gidilmiştir…" şeklinde kanun koyucunun amacı ortaya koyulmuştur.

Bu düzenleme, Anayasa'ya aykırı olduğu iddiası ile somut norm denetimi yoluyla Anayasa Mahkemesi (AYM) önüne taşınmış, Anayasa'nın 2, 125 ve 155. maddeleri bağlamında inceleme yapan mahkeme, düzenlemeyi de şu gerekçelerle Anayasa'ya aykırı bulmayarak iptal istemini reddetmiştir. (AYM'nin 26/12/2013 tarihli ve 2013/68-165 E-K sayılı kararı):

"İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına, kamu ya da özel araç olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden VPQvjrH - 75E6kyA - y2EbA2Z - V5XKTE= ile erişebilirsin

yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek, söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

Öte yandan, 2018 sayılı Kanun'da tanımlanan karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayrımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur".

Ayrıca değinilmesi gereken diğer önemli husus KTK'da kuruluşlar ve komisyonlara verilen görev ve yetkilere ilişkin sorumluluğun bu Kanun kapsamında değerlendirilmesi gerekip gerekmediğidir.

2918 sayılı KTK'nın 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu belirtilmiştir.

KTK'da kamu kurum kuruluşlarının ve ilgili komisyonların karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzen ve güvenliğini sağlamak, trafik güvenliğini ilgilendiren gerekli önlemleri belirlemek amacıyla görev ve yetkileri sayılmıştır.

KTK'dan doğan sorumluluk davaları, 85 ve devamı maddelerinde düzenlenen, motorlu aracın işletilmesinin sonucu doğan zararlar nedeni ile motorlu aracın işleteni ve bağlı olduğu teşebbüs sahibinin sorumlu olduğu davalar olup; somut uyuşmazlıkta ise davacı, satın aldığı araca el konulması sebebiyle uğradığı zararda, görevini gereği gibi yerine getirmeyen ve tescili yapan idarenin sorumluluğu bulunduğunu ileri sürmektedir.

Kamu idareleri ve kuruluşlarının trafik kazasıyla ilgili olmayan, kamu hizmetinin görülmesi sırasında ve hizmet kusurundan doğan zararların gideriminden doğan sorumlulukları 2918 sayılı Kanun'da düzenlenmiş değildir. Bir başka deyişle, davacının davalı idarenin hizmet kusuruna dayandığı olayda, davalının kendi görev alanındaki kamu hizmetini, idare hukuku ilke ve kurallarına göre yürütüleceği ve idari işlem ve eylemlerinden doğan uyuşmazlıkların da Anayasanın 125. maddesi ve 2577 sayılı İYUK'un 2. maddesine göre idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği noktasında bir duraksama bulunmamaktadır.

Araç tescili, mahiyeti itibariyle idari bir işlem olup, trafik kaydındaki tescilin iptali ile yeni kayıt ve tescile karar verilmesi sonucunu doğuracak mahiyettedir. Bu görevin 2918 sayılı Kanunda verilmiş olması, bu görevden kaynaklı kamu hizmetinin kusurlu olması nedeniyle oluşacak zarardan dolayı İdarenin özel hukuk hükümlerine tabi olacağı sonucunu doğurmaz. İdarenin hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar yönünden idareye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gereklidir. (Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 27/12/2021 tarihli, 2021/24487 esas, 2021/11120 karar sayılı ilamı, Danıştay 15. Dairesinin 2013/1608 Esas 2017/1575 Karar sayılı, 2013/1869 Esas 2016/5967 Karar sayılı ilamları).

Tüm dosya kapsamı ve delillerin değerlendirilmesinde; yukarıda açıklanan gerekçe doğrultusunda change işlemi yapılan araçtan dolayı sorumluluğunun iddianın ileri sürülüş biçiminden idarenin hizmet kusurundan kaynaklandığının ileri sürüldüğü, bu durumda idarenin hizmet kusurundan kaynaklanan sorumluluğunun 2918 sayılı Kanunun kapsamına girmediği, adli yargı yolunun görevli olmadığı, uyuşmazlığın çözüm yerinin idari yargı olduğu anlaşıldığından davanın usulden reddi ile çözüm yerinin İdare Mahkemeleri olduğuna, daha önce aynı konuda İstanbul İdare Mahkemesince 2024/1981 E. , 2024/2025 K. Sayılı kararı ile görev yönünden red kararı verilmiş olduğu dikkate alınarak iş bu kararın kesinleşmesinin ardından taraflardan birinin talebi üzerine dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden VPQvjrH - 75E6kyA - y2EbA2Z - V5XKTE= ile erişebilirsin

6. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Ankara 40. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli yargı dava dosyasının aslı ve idari yargı dava dosyasının sureti Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir."

8. 2918 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsar.

Bu Kanun, karayollarında uygulanır. Ancak aksine bir hüküm yoksa;

a) Karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerler ile,

b) Erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da,

Bu Kanun hükümleri uygulanır."

9. 2918 sayılı Kanun'un *"İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

" (Başlığı ile Birlikte Değişik: 6/12/2019-7196/39 md.)

a) Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin kurallara uyup uymadığını, trafik düzenlemelerinin ve çeşitli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek.

b) Duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek.

c) El koyduğu trafik kazalarında trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek.

d) Trafik suçu işleyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli işlemleri yapmak ve takip etmek.

e) Trafik kazası neticesinde hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek.

f) Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek.

g) Sürücülerin belgelerini vermek.

h) Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ilişkin teknik ve hukuki değişiklikleri işlemek, işlettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve değerlendirmek.

i) Trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, değerlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak ve ilgili kuruluşlara teklifte bulunmak.

j) Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta şirketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden VPQvjrH - 75E6kyA - y2EbA2Z - V5XKTE= ile erişebilirsin

k) Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak.

Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek değişiklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukuki değişiklikler ile haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı şerhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine işlenmesi ve kaldırılması işlemleri, bu değişiklik veya şerhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya kuruluşları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil işlemlerine esas teşkil edecek bilgiler, İçişleri Bakanlığı tarafından ilgili kamu kurum veya kuruluşlarından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak paylaşılabilir. Bu fıkraya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir.

Bu maddedeki görev, yetki ve sorumluluklara ait diğer esaslar ile trafik kuruluşlarının, çalışma şekil ve şartları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalışma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir."

10. 2918 sayılı Kanun'un *"Tescil belgesi alma zorunluluğu"* başlıklı 19. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"Araç sahipleri araçlarını yönetmelikte belirtilen esaslara göre yetkili kuruluşa tescil ettirmek ve tescil belgesi almak zorundadırlar. ..."

11. 2918 sayılı Kanun'un *"Araçların satış, devir ve tescili ile bu işlemlerle ilgili yetki ve sorumluluk"* başlıklı 20. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 18/1/1985 - KHK 245/7 md.; Değiştirilerek kabul: 28/3/1985-3176/7 md.)

Tescil süreleri, satış ve devirler, noterlerin sorumluluğu ile ilgili esaslar şunlardır:

a) Araç sahipleri,

1. (Değişik: 13/2/2011-6111/55 md.) Tescili zorunlu ve ilk tescili yapılacak olan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; bunların hurda durumuna gelmesi hâlinde ise bir ay içinde tescilin silinmesi için ilgili trafik tescil kuruluşuna veya Emniyet Genel Müdürlüğünün belirleyeceği kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine başvurmak,

2. (Değişik: 2/4/1998 - 4358/3 md.) Tescilin yapılması veya silinmesi için vergi kimlik numarası ile yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sağlamak,

Zorundadırlar.

b) Araçların giriş işlemlerini yapan gümrük idareleri bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kuruluşuna bildirmekle yükümlüdürler.

c) Tescil belgesi, aracın başkasına satış veya devrine, hurdaya çıkarılmasına veya araçta, yönetmelikte belirtilen niteliklerin değişmesine kadar geçerli sayılır.

d) (Değişik: 24/12/2009-5942/1 md.) Tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirleri, satış ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadığının tespit edilmesi ve taşıt üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmiş tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çeşit satış ve devirler geçersizdir.

Satış ve devir işlemi, siciline işlenmek üzere üç işgünü içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu ile vergi dairesine bildirilir. Bu bildirimle birlikte alıcı adına trafik tescil işlemi gerçekleşmiş sayılır. Satış ve devir tarihi itibariyle, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca eski malikin vergi mükellefiyeti sona erer, yeni malikin vergi mükellefiyeti başlar.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden VPQvjrH - 75E6kyA - y2EbA2Z - V5XKTE= ile erişebilirsin

Yapılan satış ve devir işlemi üzerine noterler tarafından yeni malik adına bir ay süreyle geçerli tescile ilişkin geçici belge düzenlenir.

197 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan sorumluluk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, anılan maddede ve bu bentte yer alan isteme ve bildirmeleri elektronik ortamda yaptırmaya ve bu konuda yükümlülük getirmeye, elektronik bildirmelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye Gelir İdaresi Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkili olup, bu kurumlar satış, devir ve tescile ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli elektronik veri akışını sağlarlar. Satış ve devir işlemlerini yapanlar, bu işlemler sırasında edindikleri bilgileri ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesi uyarınca cezalandırılırlar.

Satış ve devir işlemlerinin bildiriminden itibaren bir aylık süre içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu veya Emniyet Genel Müdürlüğünün uygun gördüğü kamu kurum veya kuruluşları tarafından yeni malik adına tescil belgesi düzenlenerek elden veya posta aracılığıyla teslim edilir. Tescil belgesinin bir ay içerisinde teslim edilememesi halinde yeni malike sorumluluk yüklenemez.

(...)

Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından satışı yapılan araçların satış tutanağının bir örneği aracın kayıtlı olduğu trafik tescil kuruluşlarına üç işgünü içerisinde gönderilir. Aracı satın alanlar gerekli bilgi ve belgeleri sağlayarak ilgili trafik tescil kuruluşundan bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almak zorundadırlar. Alıcıların tescil belgesi almak için süresinde başvurmamaları halinde bu araçları alıcıları adına re'sen kayıt ve tescil ettirmeye Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye İçişleri ve Maliye Bakanlıkları yetkilidir. ..."

12. 2918 sayılı Kanun'un *"Belge ve plaka vermeye yetkili kuruluşlar"* başlıklı 22. maddesinde; Yönetmelikte gösterilen esaslara göre, birinci fıkrada bentler halinde sayılan istisnalar haricinde kalan araçlara ilişkin tescile yönelik işlemlerin Emniyet Genel Müdürlüğü veya bağlı trafik tescil kuruluşlarınca yapılacağı, Emniyet Genel Müdürlüğünün ilk tescili yapılacak araçların tesciline esas teşkil edecek işlemleri elektronik ortamda bilgi paylaşımı yoluyla yapacağı düzenlenmiştir.

13. 2918 sayılı Kanun'un "*Görevli ve Yetkili Mahkeme"* başlıklı 110. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.)

İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır."

14. 2918 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılmış olan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 28. maddesinde "*Araçların Tescil Mecburiyeti*"; 29. maddesinde "*Tescile Yetkili Kuruluşlar, Tescil İçin Müracaat Etme ve Bildirme Mecburiyeti ile Süreleri*"; 30. maddesinde "*Tescil İşlemleri Müşterek Hükümleri"*; 31. maddesinde "*Yeni Kayıt*"; 32. maddesinde "*Tescil Belgesi ve Geçerliliği*"; 33. maddesinde "*Motorlu araç trafik belgesi ve geçerliliği"*; "*Tescile Dair Diğer İşlemler"* üst başlığı altındaki 36. maddesinde "*Satış ve Devirler"*; 37. maddesinde "*Satış veya devir işlemi yapılan araçların tescil işlemleri*"; 43. maddesinde "*Çalınan araçlar hakkında yapılacak işlemler*"; 44. maddesinde "*Çalınan,*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden VPQvjrH - 75E6kyA - y2EbA2Z - V5XKTE= ile erişebilirsin

kaybedilen, kullanılamaz hale gelen, bilgileri değişen belge ve plakalar" ile ilgili hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

15. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"* başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

> *" 1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:*
> *a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*
> *b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,*
> *c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."*

B. Yargı Kararı

16. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir:

> *"… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…*" (26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden VPQvjrH - 75E6kyA - y2EbA2Z - V5XKTE= ile erişebilirsin

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/12/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava, davacının satın aldığı aracın motor şasi numarası değiştirilmiş araç (change) olması nedeniyle el konulmasında, trafik tescil denetimleri yetersiz kalan davalı idarenin kusurlu olduğu ileri sürülerek, maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılmıştır.

20. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, Kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, başta Uyuşmazlık Mahkemesi olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

21. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan sorumluluk davalarını kapsadığı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

22. Her ne kadar, dava konusu olayda davacının zararına sebebiyet veren eylemler, dava dışı kişilerin hileli işlemleri ile idare yanıltılarak trafiğe tescilleri için gerekli işlemlerin hukuka aykırı şekilde gerçekleştirilmesi sebebiyle, idare çalışanlarının kusurundan kaynaklanan ve idari hizmetin kötü işlemesi kapsamında değerlendirilebilecek nitelikte eylemler ise de; davaya konu zarardan doğan sorumluluğun 2918 sayılı Kanun'un ve bu Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin araçların tesciline

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden VPQvjrH - 75E6kyA - y2EbA2Z - V5XKTE= ile erişebilirsin

ilişkin hükümlerine aykırı hareket edilmesinden kaynaklandığı, 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde de, madde ayrımı yapılmaksızın 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davalarının adli yargı yerinde çözümleneceğinin açıkça belirtildiği; bu düzenlemenin, genel idare esaslarına ilişkin sorumluluk hükümlerini düzenleyen diğer kanunlara nazaran özel nitelikte olduğu ve bu nedenle idare ajanlarının eylemlerinden kaynaklansa dahi davaya konu uyuşmazlıkta öncelikli olarak uygulanması gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

23. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 40. Asliye Hukuk Mahkemesinin 03/06/2025 tarih ve E.2025/18, K.2025/332 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 40. Asliye Hukuk Mahkemesinin 03/06/2025 tarih ve E.2025/18, K.2025/332 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/12/2025 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN ve Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞUYLA KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan GÜLEÇ	Eyüp SARICALAR	Bayram ŞEN	Döndü Deniz BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Mahmut BALLI	Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden VPQvjrH - 75E6kyA - y2EbA2Z - V5XKTE= ile erişebilirsin

KARŞI OY

Uyuşmazlık Mahkemesinin 15/02/2016 tarihli, E.2015/926, K.2016/50 sayılı kararındaki karşı oy gerekçesinde belirtildiği gibi; "Uyuşmazlık, davacıya ait araca, emniyet yetkililerince el konulması üzerine uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararın yasal faizi ile birlikte tazmini isteminden doğmuştur.

Adli ve İdari yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluşan olumsuz görev uyuşmazlığı üzerine sayın çoğunluk görüşü doğrultusunda "Uyuşmazlığın çözümünün 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesi gereğince adli yargının görev alanında bulunduğu" gerekçesiyle adli yargının görevli olduğuna karar verilmiştir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesine 6099 sayılı Kanun'la eklenen 1. fıkra ile "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır." hükmü getirilmiştir.

Eldeki uyuşmazlık ise anılan Kanun hükmü kapsamında kalmamaktadır. Zira, 2918 sayılı Kanun'un 85. maddesinde açıkça belirtildiği üzere Kanun motorlu araçların işletilmesinden doğan zararlar nedeniyle araç işletenin hukuki sorumluluğunu düzenlemektedir. Oysa ki somut uyuşmazlıkta davacı, resmi senetle satın aldığı araca emniyet yetkililerince el konulması sebebiyle uğradığı zararda davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğunu ileri sürmektedir.

Anayasa'nın 125. maddesinde; idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra, son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmıştır.

İdare kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar İdare Hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır.

Davalı kamu tüzel kişiliği olup; kural olarak, işlem ve eylemleri idari nitelik taşır. Somut olayda, bu davalının kanun ile kendilerine verilmiş bulunan görevleri gereği gibi yerine getirmedikleri ileri sürülmüştür. Görevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi hizmet kusuru niteliğindedir. İdare'nin hizmet kusurundan doğan zararlardan dolayı, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince İdare'ye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir.

Trafik tescil ve büro amirliği tarafından araç tesciline ilişkin olarak yapılan işlemlerin idari nitelikte olup hiç yapılmaması, geç yapılması ya da gereği gibi yapılıp yapılmadığı hususunun idari yargı yerinin denetimine tabi bulunmasına göre 2577 sayılı İ.Y.U.K 2/1-b maddesinde sayılan dava çeşitlerinden olan eldeki tam yargı davasında uyuşmazlığın çözümünde idari yargı görevlidir.

Bu gerekçelerle uyuşmazlıkta Adli Yargıyı görevli kabul eden sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.

Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden VPQvjrH - 75E6kyA - y2EbA2Z - V5XKTE= ile erişebilirsin